

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ

Навчальний рік 2024-2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ПІДГОТОВКА ДО СКЛАДАННЯ ЄДКІ (ЕТАП І) –
БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ »
(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент Вибірковий

Форма здобуття освіти Очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 221 «Стоматологія»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Стоматологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс III

Силабус освітнього компоненту
розглянуто на засіданні кафедри
біологічної хімії

Протокол від
«30» серпня 2022 року № 13

Завідувач кафедри

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем загальної та передфахової
підготовки

Протокол від
«31» серпня 2022 року № 1

Голова

(підпис)

Наконеchna O.A.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Вовк O.Yu.
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Стеценко Світлана Олександрівна, доцент кафедри біологічної хімії, доцент, к.б.н.

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, вчений ступінь)

2. Бондарева Алла Володимирівна, доцент кафедри біологічної хімії, доцент, к.б.н.

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, вчений ступінь)

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ

ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри біологічної хімії Наконечна Оксана Анатоліївна
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	Біологічна хімія https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-biologichnoyi-himiyi/ http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2562
Контактний телефон	050-632-63-87
Корпоративна пошта викладача	oa.nakonechna@knmu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу навчального відділу
Локація	Головний корпус ХНМУ, 5 поверх
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Кандидат біологічних наук, доцент, завуч кафедри біологічної хімії Стеценко Світлана Олександрівна
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	Біологічна хімія https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-biologichnoyi-himiyi/ http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2562
Контактний телефон	068-886-55-26
Корпоративна пошта викладача	so.stetsenko@knmu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу навчального відділу
Локація	Головний корпус ХНМУ, 5 поверх
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	кандидат біологічних наук, доцент кафедри біологічної хімії Денисенко Світлана Андріївна
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	Біологічна хімія https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-biologichnoyi-himiyi/ http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2562
Контактний телефон	096-292-34-73
Корпоративна пошта викладача	sa.denysenko@knmu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу навчального відділу
Локація	Головний корпус ХНМУ, 5 поверх
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	кандидат біологічних наук, доцент кафедри біологічної хімії Бондарева Алла Володимирівна
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	Біологічна хімія https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-biologichnoyi-himiyi/ http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2562
Контактний телефон	066-877-73-45
Корпоративна пошта викладача	av.bondareva@knmu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу навчального відділу
Локація	Головний корпус ХНМУ, 5 поверх
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	кандидат біологічних наук, доцент кафедри біологічної хімії Васильсва Ірина Михайлівна

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	Біологічна хімія https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-biologichnoyi-himiyi/ http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2562
Контактний телефон	067-928-96-66
Корпоративна пошта викладача	im.vasylieva@knmu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу навчального відділу
Локація	Головний корпус ХНМУ, 5 поверх
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	кандидат біологічних наук, доцент кафедри біологічної хімії Брюханова Тетяна Олександрівна
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	Біологічна хімія https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-biologichnoyi-himiyi/ http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2562
Контактний телефон	050-211-21-11
Корпоративна пошта викладача	to.briukhanova@knmu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу навчального відділу
Локація	Головний корпус ХНМУ, 5 поверх
Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	кандидат біологічних наук, доцент кафедри біологічної хімії Бачинський Руслан Орестович
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	Біологічна хімія https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-biologichnoyi-himiyi/ http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2562
Контактний телефон	050-902-63-81
Корпоративна пошта викладача	ro.bachynskyi@knmu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу навчального відділу
Локація	Головний корпус ХНМУ, 5 поверх

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Підготовка до складання ЄДКІ (етап І) – біологічна хімія» складений відповідно до освітньо-професійної програми «Стоматологія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія».

Опис освітнього компоненту (анотація). «Підготовка до складання ЄДКІ (етап І) – біологічна хімія» як вибіркового освітнього компоненту ставить за мету навчити здобувачів освіти, які володіють значним обсягом теоретичних і практичних знань стосовно біохімічних основ функціонування організму та природи метаболічних процесів, що відбуваються в організмі людини в нормі та при патології, алгоритмам розв'язування тестових завдань. Викладається для здобувачів вищої освіти третього курсу. На вивчення освітнього компоненту відводиться 0,5 кредитів ЄКТС - 15 годин (8 годин аудиторних і 7 годин самостійної роботи).

Предметом вивчення освітнього компоненту: алгоритми вирішення типових тестових завдань з освітнього компоненту «Біологічна хімія».

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення вибіркового освітнього компоненту «Підготовка до складання ЄДКІ (етап І) – біологічна хімія» передбачає узагальнення засвоєння типових тестових завдань освітніх компонентів з анатомії людини; гістології, цитології та ембріології; медичної біології; фізіології; мікробіології, вірусології та імунології.

Пререквізити. Вивчення вибіркового освітнього компоненту передбачає попереднє засвоєння типових тестових завдань освітніх компонентів з анатомії людини; гістології, цитології та ембріології; медичної біології; фізіології; мікробіології, вірусології та імунології.

Постреквізити. Основні положення освітнього компоненту мають застосовуватися при підготовці та складанні ЄДКІ (етап І).

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE:

<https://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=24>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення вибіркового освітнього компоненту «Підготовка до складання ЄДКІ (етап І) – біологічна хімія» є опанування алгоритмів вирішення тестових завдань, присвячених біохімічним основам функціонування організму та природі метаболічних процесів, що відбуваються в організмі людини в нормі та при патології, для успішного складання ЄДКІ.

1.2 Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Підготовка до складання ЄДКІ (етап І) – біологічна хімія» є: згадати закономірності метаболічних перетворень в організмі людини; особливості синтезу білків, нуклеїнових кислот, вуглеводів, ліпідів, ферментів, вітамінів, гормонів; основні катаболічні цикли біоорганічних молекул; основні регуляторні механізми, які здійснюють інтеграцію всіх метаболічних шляхів перетворення біоорганічних молекул; ознайомити здобувачів освіти з

типовими тестовими завданнями, які ґрунтуються на наведених вище питаннях.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами освіти **компетентностей**:

- *інтегральної*: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

- *загальних*: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичній діяльності; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися англійською мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність бути критичним і самокритичним; здатність працювати в команді; прагнення до збереження навколишнього середовища; здатність діяти соціально відповідально та свідомо; здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

- *спеціальних (фахових)*: спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень; опрацювання державної, соціальної та медичної інформації; спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами освіти наступних **програмних результатів навчання (ПРН)**:

ПРН-2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.

ПРН-3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової

порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.

ПРН-9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН-15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПРН-17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами освіти наступних соціальний навичок (Soft skills):

- комунікативність (реалізується через: метод роботи в групах та мозковий штурм під час аналізу біохімічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі),
- робота в команді (реалізується через: метод роботи в групах та мозковий штурм під час аналізу біохімічних кейсів),
- конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри),
- тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи),
- лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Характеристика освітнього компоненту
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 0,5	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Вибірковий
Загальна кількість годин – 15	Спеціальність: 221 «Стоматологія» (шифр і назва)	Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		3-й або 4-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи – 7	Рівень освіти: другий (магістерський)	Практичні
		8 год.
		Самостійна робота
		7 год.
		Вид контролю: залік

2.2.1. Лекції

Не передбачені навчальним планом

2.2.2 Семінарські заняття

Не передбачені навчальним планом

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Загальні закономірності обміну речовин.	2	Вербальні (розповідь-пояснення, дискусія), наочні (ілюстрація, демонстрація, презентація), практичні (тестові завдання).	Тестовий контроль.
2.	Обмін вуглеводів, ліпідів, білків та нуклеотидів. Регуляція. Порушення.	2		
3.	Водно-сольовий та мінеральний обмін. Регуляція та порушення.	2		
4.	Функціональна біохімія	2		
Всього годин		8		

2.2.4 Лабораторні заняття

Не передбачені навчальним планом

2.2.5 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Опрацювання тестових завдань з ензимодіагностики, ензимопатології, ензимотерапії.	2	Вивчення та аналіз типових тестових завдань, віртуальна консультація.	Усне опитування, тестовий контроль.
2.	Опрацювання тестових завдань з біохімії гормонів.	2		
3.	Опрацювання тестових завдань з матричних синтезів.	2		
4.	Опрацювання тестових завдань з біохімії крові та сечі.	1		
Всього годин		7		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти (ПНД, ЗНД, залік, диф. залік, іспит) здійснюється на підставі «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті », затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 №181.

Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД)

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми освітнього компоненту (ПНД) здобувачу вищої освіти виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». Підсумковий бал за ПНД визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею.

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.67-4,69	187	4.14-4,16	166	3.82- 3,83	153
4.97-4,99	199	4.65-4,66	186	4.12- 4,13	165	3.79- 3,81	152
4.95-4,96	198	4.62-4,64	185	4.09-4,11	164	3.77-3,78	151
4.92-4,94	197	4.6-4,61	184	4.07-4,08	163	3.74-3,76	150
4.9-4,91	196	4.57-4,59	183	4.04-4,06	162	3.72-3,73	149
4.87-4,89	195	4.54- 4,56	182	3.7-3,71	148	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.52- 4,53	181	3.67-3,69	147	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.5- 4,51	180	3.65-3,66	146	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.47- 4,49	179	3.62-3,64	145	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	4.45- 4,46	178	3.6-3,61	144	3.22- 3,24	129
4.75-4,76	190	4.42- 4,44	177	3.57-3,59	143	3.2- 3,21	128
4.72-4,74	189	4.4-4,41	176	3.55- 3,56	142	3.17- 3,19	127
4.7-4,71	188	4.37- 4,39	175	3.52-3,54	141	3.15- 3,16	126
4.35-4,36	174	4.02-4,03	161	3.5-3,51	140	3.12-3,14	125
4.32-4,34	173	3.99-4,01	160	3.47- 3,49	139	3.1-3,11	124
4.3-4,31	172	3.97-3,98	159	3.45-3,46	138	3.07-3,09	123
4.27-4,29	171	3.94-3,96	158	3.42-3,44	137	3.05- 3,06	122
4.24-4,26	170	3.92-3,93	157	3.4-3,41	136	3.02- 3,04	121
4.22-4,23	169	3.89-3,91	156	3.37-3,39	135	3-3,01	120
4.19- 4,21	168	3.87- 3,88	155	3.35-3,36	134	Менше 3	Недостатньо
4.17-4,18	167	3.84- 3,86	154				

Проведення та оцінювання заліку

Залік одержує здобувач вищої освіти, який дав ґрунтовні відповіді на всі теоретичні питання, майже без помилок вирішив тестові завдання.

3.2. Контрольні питання

1. Ензимодіагностика. Ензимопатологія. Ензимотерапія.
2. Ізоферменти, особливості будови та функціонування, значення в діагностиці захворювань.
3. Вітаміни: загальна характеристика, роль, класифікація. Провітаміни. Загальна характеристика гіпо- та авітамінозів, їх класифікація, причини

виникнення.

4. Загальна характеристика вітаміноподібних речовин та антивітамінів.
5. Загальна характеристика процесів окислення в організмі.
6. Гормони: загальна характеристика, класифікація, роль, механізми дії.
7. Метаболічні шляхи перетворення глюкози, фруктози та галактози.
8. Загальні уявлення про метаболізм глікозаміногліканів та його порушення.
9. Регуляція метаболізму вуглеводів та його порушення (цукровий діабет, зміни обміну вуглеводів при гіпоксичних станах, гіпоглікемія новонароджених, спадкові порушення обміну глікогену, фруктози та галактози, недостатність дисахаридаз, мукополісахаридози).
10. Метаболічні шляхи перетворення ліпідів.
11. Ліпопротеїни плазми крові: ліпідний та білковий (апопротеїни) склад. Гіперліпопротеїнемії.
12. Патології ліпідного обміну: атеросклероз, ожиріння, цукровий діабет, стеаторея, ліпідози.
13. Гниття, механізми знешкодження продуктів гниття білків у кишечнику.
14. Схема основних шляхів надходження та використання амінокислотного пулу тканин. Основні класи органічних сполук, що утворюються з амінокислот.
15. Обмін амоніаку та його порушення.
16. Специфічний обмін амінокислот та його порушення.
17. Обмін креатину, його роль, порушення. Креатинфосфокіназа: ізоформи, клініко-діагностичне значення їх визначення у сироватці крові.
18. Синтез та розпад піримідинових і пуринових нуклеотидів. Регуляція. Порушення та шляхи корекції.
19. Білки крові: вміст, властивості, роль. Гіпер-, гіпо-, дис- та парпротеїнемія, причини виникнення.
20. Ферменти крові, їх походження, клініко-діагностичне значення визначення.
21. Загальний та залишковий нітроген крові. Клінічне значення визначення. Азотемія: види, причини, методи визначення.
22. Загальна схема синтезу гемоглобіну. Регуляція процесу. Порфірії: причини виникнення, види. Гемоглобінози: гемоглобінопатії та таласемії. Причини виникнення.
23. Загальна схема розпаду гемоглобіну. Патобіохімія жовтяниць. Ферментативні, спадкові жовтяниці. Жовтяниці новонароджених.
24. Загальні властивості та хімічний склад нормальної сечі. Значення дослідження в клініці.
25. Фізико-хімічні показники сечі: діурез, відносна густина, рН, запах, колір, прозорість. Значення їх дослідження. Можливі відхилення від норми. Клініко-діагностичне значення кількісного та якісного аналізу сечі.
26. Патологічні компоненти сечі. Можливі причини їх появи.
27. Біологічна роль, фізико-хімічні властивості та хімічний склад слини. Клінічне значення дослідження слини.

28. Біохімічні механізми розвитку основних захворювань ротової порожнини (карієс, пародонтит, сialoadеніт, сialози).

3.3. Правила оскарження оцінки

Оскарження отриманої здобувачем вищої освіти оцінки здійснюється згідно «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти ХНМУ», затвердженого Наказом ХНМУ від 30.09.2020 №252.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ.

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до викладачів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Здобувачі освіти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення здобувачів освіти на практичні заняття.

Здобувачі освіти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання здобувача освіти це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь здобувачів освіти у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі здобувачі освіти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних,

соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, 32 співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам/-кам освіти або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Поведінка в аудиторії

Здобувачам освіти важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття

Заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету

(псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);

- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожний здобувач освіти повинен знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі освіти мають дотримуватися принципів академічної доброчесності, які наведені у Кодексі академічної доброчесності Харківського національного медичного університету, який розроблено з метою підтримки ідеї доброчесності та гідних взаємин між учасниками академічного процесу; пропагування важливості академічної доброчесності; вирішених питань щодо підняття якості вищої освіти; сприяння розвитку позитивної репутації; підвищення рейтингу викладачів та конкурентоспроможності випускників університету; розвитку навичок доброчесної та коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб; активізації самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Основними завданнями впровадження політики академічної доброчесності в Університеті є: попередження та усунення випадків академічного шахрайства серед студентів та викладачів Університету, виховання негативного відношення до плагіату, проведення постійної цілеспрямованої роботи щодо розвитку у здобувачів освіти академічної доброчесності. Викладачі, дослідники і студенти, які виявляють прагнення до академічної доброчесності повинні стати зразком для наслідування й підвищувати стандарт освітньої та наукової діяльності в цілому. Порушення правил академічної доброчесності не повинні негативно впливати на репутацію Університету й зменшувати цінність освітніх та наукових ступенів, що здобуваються в університеті.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Біологічна і біоорганічна хімія: у 2 кн.: підручник. Кн. 2. Біологічна хімія / Ю.І. Губський, І.В. Ніженковська, М.М. Корда, В.І. Жуков та ін.; за ред. Ю.І. Губського, І.В. Ніженковської. – К.: ВСВ «Медицина», 2016. – 544 с.
2. Біохімія людини: підручник / Я.І. Гонський, Т.П. Максимчук; за ред. Я.І. Гонського. – Тернопіль: ТДМУ, 2019. – 732 с.
3. Біологічна хімія: підручник / О.Я. Склярів, Н.В. Фартушок, Т.І. Бондарчук. – Тернопіль: ТДМУ, 2015. – 706 с.
4. Біологічна хімія: тести та ситуаційні задачі / Бондарчук Т., Гринчишин Н.,

Климишин Д. та ін. – Л.: Вид-во ЛНМУ, 2015. – 454 с.

5. Popova L. Biochemistry / Popova L., Polikarpova A. – Kharkiv: KNMU, 2012. – 540 p.

Допоміжна

1. Посібник з біологічної хімії «Крок 1. Стоматологія»: навчальний посібник / О.Я. Склярів, Л.В. Гайова, Л.В. Яніцька та ін. – К.: Медицина, 2019. – 360 с.
2. Біохімія. Короткий курс: навч. посіб. / З.М. Скоробогатова, М.А. Сташкевич, А.Г. Матвієнко. – К.: Біокомполіт, 2019. – 148 с.
3. Клінічна лабораторна діагностика / Л.Є. Лаповець, Г.Б. Лебедь, О.О. Ястремська та ін.; за редакцією Л.Є. Лаповець. – К.: Медицина, 2019. – 472 с.
4. Molecular Cell Biology / H. Lodish et al. - W.H. Freeman and Company, N. York. – 2016. – 1170 p.
5. Ferrier. D.R. Lippincott Illustrated Reviews: Biochemistry. – South Asian Edition. – Wolters Kluwer, 2020. – 950 p.
6. Chatterjea M.N. Textbook of medical biochemistry / M.N. Chatterjea, Rana Shinde. – 8th edition. – New Delhi : Jaypee, 2012. – 894 p
7. Harper's illustrated biochemistry / D.A. Bender, K.M. Botham, P.J. Kennelly, P.A. Weil. - 30th edition. - Lange Medical Books / McGraw-Hill, 2017. - 821 p.
8. Lieberman M. A. Marks' Basic Medical Biochemistry: A Clinical Approach / Michael A. Lieberman, Alisa Peet. – 5th edition. – Wolters Kluwer, 2017. – 1008 p.
9. William Marshall, Marta Lapsley, Andrew Day, Kate Shipman. Clinical Chemistry. – Elsevier, 2020. - 432 p.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE:
<https://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=24>
2. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського:
<http://nbuv.gov.ua>
3. Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка
<http://korolenko.kharkov.com>.
4. Офіційний сайт МОН України: <https://mon.gov.ua/ua>
5. Сайт кафедри: <https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-biologichnoyi-himiyi/>
6. Сайт бібліотеки ХНМУ: <https://knmu.edu.ua/strukturni-pidrozdily/naukova-biblioteka/>
7. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ:
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc
8. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті:

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

9. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану: [http:// files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx](http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx)

10. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ: [http:// files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf](http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf).

11. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті: http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

12. ІНКЛЮЗИВНА ОСБІТА: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk